

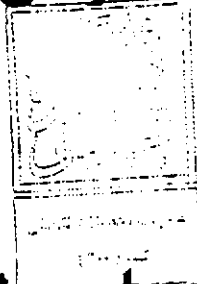

دانشگاه شهید بهشتی

مشخصات کلی، برنامه درسی و

سرفصل دروس دوره دکتری

در رشته طراحی شهری

دانشکده معماری و شهرسازی

مصوب جلسه شورای دانشگاه مورخ ۸۴/۳/۲۵

این برنامه براساس مصوبه جلسه ۳۳۷ فوق العاده شورای سرپرستان مورخ
۸۰/۱۱/۲۸ در ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی مبنی بر ضرورت ایجاد
رشته طراحی شهری در دانشگاه شهید بهشتی و مطابق مواد آیین‌نامه واگذاری اختیار
برنامه‌ریزی درسی به دانشگاهها توسط اعضای هیأت علمی گروه هنر دانشکده
معماری و شهرسازی تهیه و تنظیم و در جلسه مورخ ۸۴/۳/۲۵ شورای دانشگاه
به تصویب رسید.

مصوبه شورای دانشگاه مورخ ۸۴/۳/۲۵ در خصوص برنامه درسی
رشته طراحی شهری دوره دکتری

برنامه درسی رشته طراحی شهری در دوره دکتری که توسط هیأت علمی گروه آموزشی هنر دانشکده معماری و شهرسازی تهیه و تدوین شده بود با اکثریت آراء به تصویب رسید.
این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.*
* هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای دانشگاه برسد.

رای صادره جلسه مورخ ۸۴/۳/۲۵ شورای دانشگاه در مورد برنامه درسی
رشته طراحی شهری در دوره دکتری صحیح است به واحدهای ذیربط ابلاغ شود.

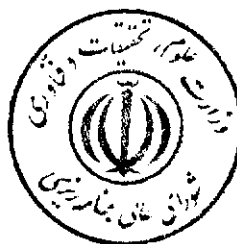
هادی ندیمی

رئیس دانشگاه

فهرست مطالب

- ۱- مقدمه
 - ۲- تعریف دوره دکتری طراحی شهری
 - ۳- اهداف دوره
 - ۴- ساختار آموزشی و پژوهشی دوره
 - ۵- گزینش دانشجو
 - ۶- دوره جبرانی
 - ۷- دوره اصلی
 - ۸- انتخاب استاد راهنما و معرفی عنوان رساله
 - ۹- دوره ویژه و تهیه طرح پژوهشی
 - ۱۰- امتحان جامع و ارزیابی طرح پژوهشی
 - ۱۱- تدوین رساله دکتری
 - ۱۲- داوری رساله
 - ۱۳- سایر مقررات
 - ۱۴- پیوست‌ها
- پیوست شماره ۱: فهرست دروس جبرانی
پیوست شماره ۲: فهرست دروس اصلی
پیوست شماره ۳: فهرست زمینه‌ها و نمونه‌هایی از عناوین دروس ویژه

بسمه تعالی

۱- مقدمه

آثار تمدنی بجای مانده از سیر شش هزار ساله شهرنشینی در ایران، چه در دوره اسلامی و چه پیش از آنان، بر این حقیقت دلالت دارد که مردمان این سرزمین، تا پیش از مواجهه با فرایند مدرنیزاسیون ناقص و برونزا، و به ویژه تا پیش از شروع سده چهاردهم هجری خورشیدی، شیوه زیست و سکونت پایداری را تجربه نموده اند. زیست و سکونت پایدار در این سرزمین و به ویژه محله‌های کالبدی مورد نیاز آن، جز از راه تلفیق خلاقانه ارزش‌های فرهنگی - اجتماعی، ظرفیت‌های زیست محیطی و فن آوری مناسب توسط پیشینیان خردمند ما حاصل نیامده است. گستره آثاری که امروزه به عنوان گنجینه‌ای از میراث فرهنگی به نسل کنونی رسیده، از چنان وسعت و تنوعی برخوردار است که تقریباً مصادیق برجسته‌ای را از تمامی طیف انطباق‌های زیر مجموعه خانواده دانش برنامه ریزی و طراحی محیط مصنوع در بر می‌گیرد. متأسفانه چنین گنجینه‌ای که به واسطه غنا و ظرفیت‌هایش می‌توانست و می‌تواند در پرتو علوم جدید و فن آوری نوین به شکل مؤثری منبع الهام و بهره برداری قرارگیرد، در اثر مداخلات کالبدی نامناسب که عمدتاً با اتکا بر شیوه‌ها و نظریه‌های غیر بومی صورت گرفته است دچار آسیب دیدگی جدی شده اند. آهنگ افت کیفیت محیط مصنوع و به ویژه بحران هویتی‌ای که ناشی از بی توجهی به قرارگاه تاریخی، طبیعی و کالبدی شهرها است، در مواجهه با نیازهای ناشی از رشد سریع جمعیت و شهرنشینی شتاب فزاینده‌ای به خود می‌گیرد. ساماندهی کالبدی محیط زندگی و کار جمعیت در حال رشد کشور که از نظر کمیت دارای مقیاس کلان و به لحاظ کیفی دارای ماهیت پیچیده‌ای است، ضرورت در دسترس بودن نظریه‌ها و روش‌های بوم‌آوردی که قادر باشد در ورای ارائه قرائتی اثباتی (*positive*) از پیشینه‌های درخشان این سرزمین، یا در بعد دستوری و هنجاری (*normative*) نیز قادر به ارائه راهکارهای عملی مناسبی باشد را الزامی می‌سازد.

• ضرورت و اهمیت دوره

با توجه به چنین بستری از نیازها و ضرورت‌ها، دانشگاه شهید بهشتی، به عنوان یکی از قدیمی‌ترین و جامع‌ترین مراکز آموزش عالی کشور، با نزدیک به نیم قرن فعالیت آموزشی تکمیل مجموعه رشته‌های مرتبط با سازمان‌دهی کالبدی محیط را در دستور کار خود قرار داده است. در این راستا، دانشکده معماری و شهرسازی در صدد است تا در حد امکان مجموعه رشته‌های تخصصی خود را در چارچوب خانواده بزرگ «برنامه ریزی»، «طراحی»، «ساخت» و «مدیریت» محیط کالبدی در مقیاس «کوچک» (تک بنا)، در مقیاس میانی (شهر) و در «مقیاس کلان» (منطقه و کشور) تکمیل نماید. این روند، با تاسیس دوره کارشناسی ارشد

پیوسته معماری در سال ۱۳۳۸ آغاز و با تاسیس دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته برنامه ریزی شهری در سال ۱۳۵۶، کارشناسی ارشد ناپیوسته طراحی شهری در سال ۱۳۷۱، کارشناسی ارشد ناپیوسته مدیریت ساخت و پروژه در سال ۱۳۷۹، کارشناسی ارشد ناپیوسته معماری منظر در سال ۱۳۷۹ و پیشنهاد تاسیس «پژوهشکده علوم محیطی» (که در مرحله تصویب می‌باشد) ادامه یافته است.

اینک، با آماده شدن بستر علمی و اجرایی مناسب جهت تعمیق و تکمیل روند فوق الذکر، تاسیس دوره «دکتری طراحی شهری» در دستور کار دانشگاه شهید بهشتی قرار گرفته است. در تبیین عنوان این دوره ذکر یک نکته ضرورت دارد: دانشی که امروزه از نظر آکادمیک متولی سازماندهی محیط می‌باشد، خانواده گسترده‌ای از انضباط‌های گوناگون نظیر برنامه ریزی شهری، برنامه ریزی منطقه ای، طراحی شهری و ... را در بر می‌گیرد که در گذشته و پیش از تخصصی شدن حوزه‌های مزبور و انشقاق آن‌ها از یکدیگر در زبان فارسی تحت عنوان کلی «رشته شهرسازی» نام برده می‌شد. معیناً، با تکامل هر یک از انضباط‌های مزبور، از جمله به دنبال شکل‌گیری رشته مستقل «طراحی شهری» از دهه ۱۹۶۰ میلادی و رشد و بلوغ آن طی چهارده گذشته که به شکل تاسیس و راه اندازی دهها دوره مستقل «طراحی شهری» در دانشگاه‌های معتبر جهان تجلی یافته است دانشگاه شهید بهشتی عنوان دوره «دکتری طراحی شهری» را عنوان گویا و روشنی برای محتوای مورد نظر خود یافته است. در این دیدگاه دانش طراحی شهری به عنوان حوزه‌ای که فلسفه وجودی آن تصمیم‌سازی در خصوص «فرم فضایی» شهری (Spatial Form) است، به عنوان مکمل دانش برنامه‌ریزی شهری، که عهده‌دار مسئولیت تصمیم‌سازی در امر تخصیص فضا "Spatial Allocation" است تلقی شده و تأسیس آن ضرورت می‌یابد. در عین حال، در راستای سیاست تکمیل مجموعه رشته‌های خانواده برنامه ریزی و طراحی محیط که توسط دانشگاه شهید بهشتی تعقیب می‌شود، افتتاح دوره‌های «دکتری برنامه ریزی شهری» نیز در دستور کار دانشگاه قرار داشته که تدوین مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس آن نیز در دست تهیه می‌باشد.

برای تهیه پیش نویس «برنامه دوره دکتری طراحی شهری» از منابع گوناگونی سود برده شده است که اهم آن عبارتند از:

❖ گرد آوری و بررسی برنامه‌های آموزشی دوره‌های دکتری از دانشگاه‌های معتبر جهان (چه به صورت ارتباط مستقیم و چه از طرف سایت‌های اینترنتی).

❖ سود بردن از تجربیات و توصیه اساتید دانشگاه‌های مختلف بویژه اساتید دانشگاه شهید بهشتی که خود در کشورهای گوناگون واجد تجربه تحصیل و پژوهش بوده‌اند.

❖ بهره‌گیری از تجربه دوره‌های دکتری معماری و شهرسازی داخل کشور: این کار در قالب بررسی محتوی برنامه‌ها، مصاحبه با برخی از اساتید و فارغ‌التحصیلان دوره‌های مزبور و با هدف آگاهی یافتن از نقاط قوت و ضعف دوره‌های مزبور از نظر ساختار، سرفصل و محتوی دروس صورت پذیرفته است.

❖ بهره‌گیری از نتایج مجموعه جلسات گروه آموزشی طراحی شهری دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی که اختصاصاً جهت بررسی و تدوین پیش نویس برنامه دوره دکتری طراحی شهری صورت پذیرفته است.

۲- تعریف دوره دکتری طراحی شهری (Ph.D. in Urban Design)

دوره دکتری طراحی شهری دوره‌ای است که گذراندن موفقیت آمیز آن منجر به اعطای درجه دکتری در این رشته می‌گردد. بر اساس «آیین نامه دوره دکتری» مصوب جلسه ۲۷۴ مورخ ۷۲/۱۲/۸ شورایی عالی برنامه ریزی، «درجه دکتری بالاترین مقطع تحصیلی آموزش عالی در ایران است که به اعطای مدرک می‌انجامد و مجموعه‌ای هماهنگ از فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی است». درجه دکتری طراحی شهری به افرادی که تسلط و حذاقت خود را در قلمرو مربوطه اثبات نموده و با موفقیت رساله‌ای مرتبط را به پایان برده و دفاع نمایند تعلق می‌گیرد. اعطای درجه مزبور، به منزله شناسایی رسمی توانایی فرد جهت انجام یک کار تحقیقاتی مهم و قابل ملاحظه، ارائه نتایج تحقیق مزبور و اثبات اهمیت نتایج آن در حوزه عام دانش پژوهی آن رشته است.

با توجه به میان رشته‌ای بودن موضوع دانش طراحی شهری، دوره دکتری این رشته به پژوهش در رشته‌های گوناگون پیوسته با طراحی شهری (نظیر معماری، برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای، معماری منظر و ...) و در رشته‌های وابسته و تاثیر گذار (همچون روانشناسی محیط، جامعه‌شناسی شهری و اقتصادی، هنر و فلسفه، مدیریت، حقوق، رشته‌های مهندسی و ...) پرداخته و معرفت قابل توجهی را که از رشته‌های بیرونی خود حاصل می‌نماید در قلمرو ویژه این رشته به کار بسته و مرزهای علمی آنرا گسترش می‌بخشد.

۳- اهداف دوره دکتری طراحی شهری

اهداف دوره دکتری طراحی شهری مشتمل بر دو دسته اهداف کلان و عملیاتی زیر است:

۳-۱ اهداف کلان

اهداف راهبردی این دوره، ۱- گسترش مرزهای قلمرو دانش طراحی شهری در ابعاد نظری و روش‌شناختی و ۲- برآوردن نیازهای کشور در زمینه مسائل مرتبط با این رشته

است. این اهداف در دوره دکتری طراحی شهری از طریق تربیت افراد عالمی که شایستگی لازم جهت فعالیت و نوآوری در زمینه‌های پژوهش، آموزش و مشاوره را داشته باشند، رصد می‌گردد:

❖ الف: تربیت پژوهشگر

تربیت پژوهشگران شایسته‌ای که پس از فراگیری و تسلط بر آخرین دستاوردهای علمی قادر به مشارکت در تولید یافته‌های جدید در چارچوب این حوزه معرفتی باشند، جوهره دوره دکتری طراحی شهری است. چنین پژوهشگرانی، علاوه بر مشارکت در گسترش مرزهای جهانشمول نظری و روش شناختی این رشته، با تنقیح بومی سازی و کاربرست چنین ابزارهای نظری در مقام توصیف و تبیین پدیدار شهر و طراحی شهری ایرانی خواهند کوشید و به تدوین نظریه‌های اثباتی و هنجاری بومی در این زمینه خدمت خواهند نمود.

❖ ب: تربیت مدرس

تربیت کادر آموزشی جهت دانشگاهها و دیگر مراکز آموزشی از اهداف این دوره می‌باشد. با توجه به رشد روزافزون جمعیت و گسترش و تاسیس مراکز آموزش عالی جدید لازم است فارغ التحصیلان دوره دکتری طراحی شهری، توان علمی و شایستگی و خلاقیت‌های ضروری جهت اشتغال به حرفه معلمی را دارا شوند.

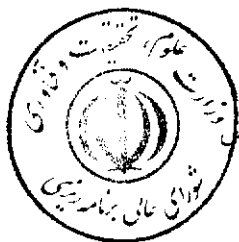
❖ ج- تربیت مشاور

در کنار تربیت افرادی که بتوانند در زمینه‌های پژوهش و آموزش منشأ خدمت باشند، تربیت افرادی که بتوانند به تصمیم گیرندگان در بخش‌های خصوصی و عمومی مشاوره دهند از دیگر اهداف دوره دکتری طراحی شهری است.

۳-۲ اهداف عملیاتی

جهت نیل به اهداف کلان و کلی دوره دکتری طراحی شهری، اهداف عملیاتی و مشخص زیر برای این دوره پیش بینی شده است:

- ۱) ایجاد و ارتقای فهم و نگرش انتقادی در زمینه نظریه و عمل طراحی شهری در دانشجو.
- ۲) یاری نمودن دانشجو جهت گسترش و تعمیق دانش خویش در یک یا چند حوزه تخصصی طراحی شهری.

۳) آماده نمودن دانشجو جهت شناسایی و پالایش سؤالات قابل پژوهش در طراحی شهری و تجزیه و تحلیل سیاست‌های عمومی وابسته به آن سؤالات و مباحث.

۴) آموزش روش‌های تحقیق مناسب در طراحی شهری و تجزیه و تحلیل سیاست‌های عمومی وابسته به آن.

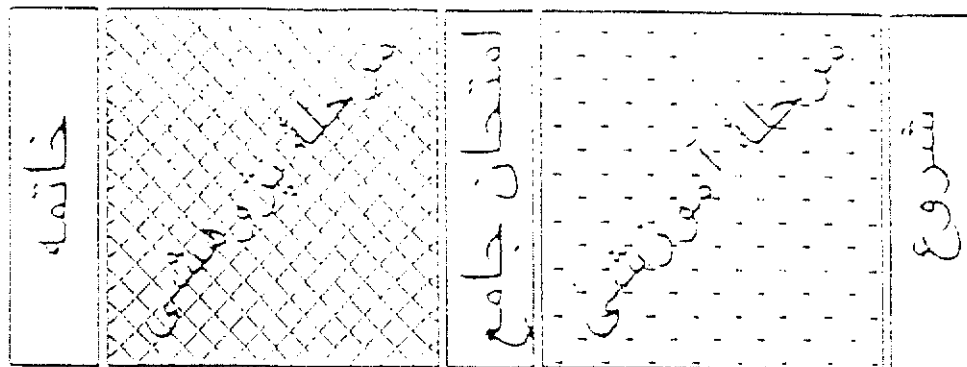
۵) هدایت و راهنمایی دانشجو در آماده سازی رسالهٔ دکترا و انجام پژوهش‌های بدیع در قلمرو طراحی شهری .

۶) دخیل و فعال نمودن دانشجو در محیط‌های دانش پژوهانه و تشویق و ترغیب به مبادله و تعاطی اندیشه و افکار با محققین و متخصصین طراحی شهری در داخل و خارج از کشور.

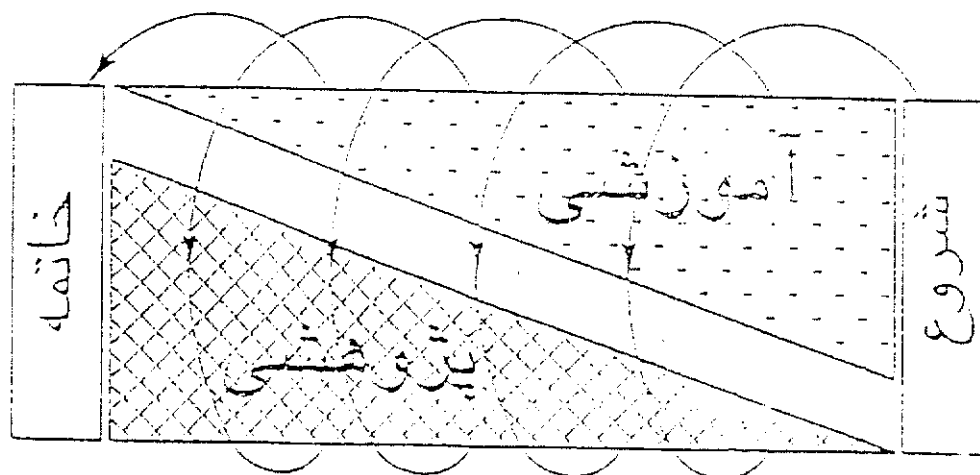
۴- ساختار آموزشی و پژوهشی دوره (شکل، نظام، طول دوره)

« محور اصلی فعالیت‌های دورهٔ دکتری ، پژوهش و کسب تبحر در یک رشته خاص علمی است و آموزش وسیله بر طرف کردن کاستی‌های آموزش دانشجویان این دوره است، تا راه را برای وصول به اهداف دوره هموار سازد» (مادهٔ ۳ آیین نامهٔ دورهٔ دکتری) . بر این اساس دورهٔ دکتری طراحی شهری دوره‌ای است « پژوهش محور» که در آن آموزش در خدمت پژوهش قرار دارد. با توجه به نارسائی‌های ساختار دوره‌های دکتری فعلی در رشته‌های معماری و شهرسازی ، که در آن مراحل آموزش و پژوهش در یک رابطهٔ خطی و مجزا و با حفظ تقدم مرحلهٔ آموزش بر مرحلهٔ پژوهش قرار دارند ، اینک با جمع‌بندی و استفاده از تجارب دوره‌های مزبور ، برای دورهٔ دکتری طراحی شهری ساختار جدیدی ارائه میگردد . ساختار کلی دوره (بر خلاف دوره‌های پیشین که ساختاری «خطی و منفک» داشتند) (شکل شماره ۱) . ساختار « موازی و تعاملی » (شکل شماره ۲) خواهد بود. به عبارت دیگر، در دوره دکتری طراحی شهری ، فعالیت‌های آموزش و پژوهش از آغاز به صورت موازی و در تعامل با یکدیگر به گونه ای پیش می‌روند که در نهایت منجر به انجام پژوهش معین و تدوین رساله می‌گردد. شدت فعالیت‌های موازی آموزش و پژوهش در مقاطع زمانی مختلف ، متفاوت خواهد بود و در حالیکه در مراحل ابتدائی دوره شدت فعالیت آموزشی بیشتر خواهد بود ، در مراحل انتهائی دوره، فعالیت پژوهشی شدت گرفته و در مرحله تدوین رساله به اوج خود خواهد رسید. (شکل شماره ۲)

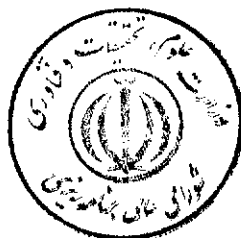

شکل شماره ۱: ساختار «خطی و منفک» دوره‌های قبلی دکتری

شکل شماره ۲ ساختار «موازی و تعاملی» دوره دکتری طراحی شهری

همانگونه که عنوان گردید ، برنامه دوره دکتری طراحی شهری دارای ساختاری موازی و تعاملی است. ساختار مزبور که از دو جریان کلی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی شکل گرفته ، در قالب مراحل زیر قابل صورت بندی است (شکل شماره ۳)

مرحله ۱- گزینش دانشجو

مرحله ۲- دوره اصلی (دروس عمومی معادل ۸ واحد)

مرحله ۳- انتخاب استاد راهنما و معرفی عنوان رساله

مرحله ۴- دوره تخصصی ویژه

۴-۱ دوره ویژه (دروس ویژه معادل ۹ واحد)

۴-۲ تدوین طرح پژوهشی

مرحله ۵- امتحان و ارزیابی

۵-۱ امتحان جامع

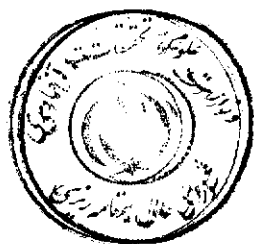
۵-۲ ارزیابی سمینار ارائه طرح پژوهشی

مرحله ۶- ابلاغ قبولی در امتحان جامع و تصویب طرح پژوهشی

مرحله ۷- تدوین رساله (معادل ۲۰ واحد)

مرحله ۸- اعلان آمادگی رساله جهت داوری

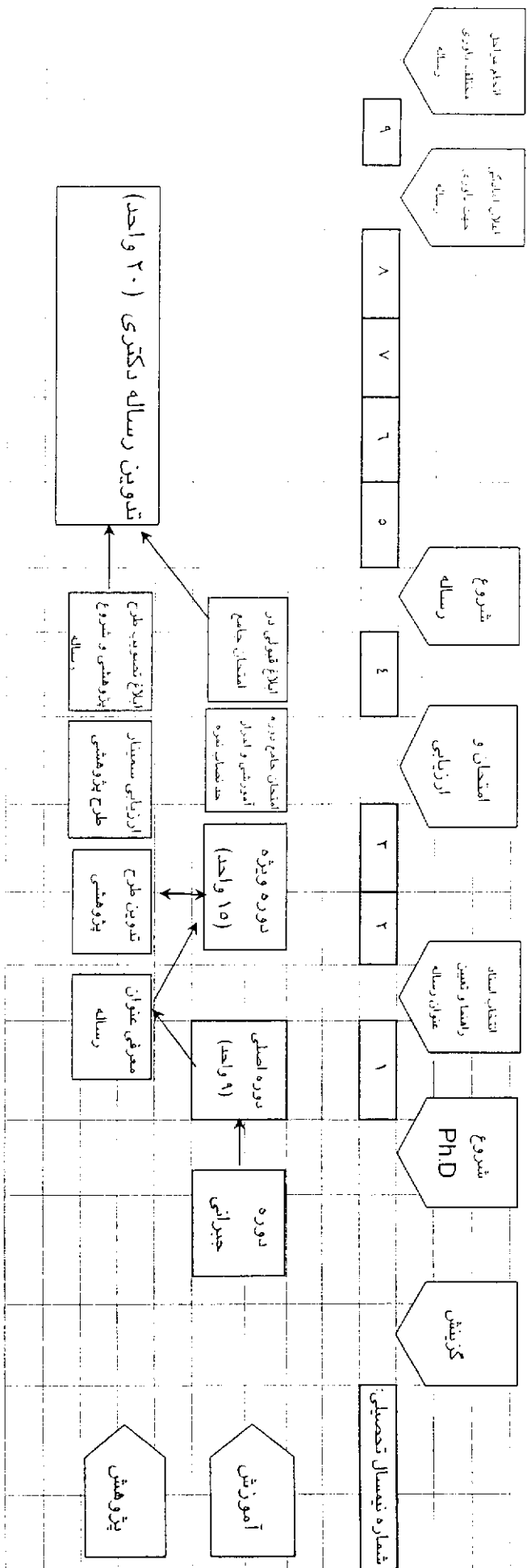
مرحله ۹- انجام مراحل مختلف داوری رساله

جمع واحدهای آموزشی - پژوهشی دوره دکتری طراحی شهری با احتساب رساله برابر ۳۶ واحد است و حداقل طول دوره معادل ۸ نیمسال و و با استفاده از ماده ۱۰ آیین‌نامه دوره دکتری قابل افزایش است.

توضیح اینکه بنا به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده ، برای آن دسته از پذیرفته شدگانی که برخی از دروس دوره کارشناسی ارشد طراحی شهری و یا دروس و مهارت‌های ضروری جهت ورود به دوره دکتری را نگذارند و کسب نکرده باشند ، پیش از آغاز دوره دکتری، مرحله ای تحت عنوان « دوره جبرانی » پیش بینی شده است. در ادامه این نوشتار ، عناصر اصلی ساختار آموزشی پژوهشی دوره دکتری طراحی شهری و همچنین محتوی هر یک تشریح شده است.

شکل شماره ۳: ساختار دوره دکترای طراحی شهری

تعداد کل واحد: ۴۴ واحد و طول دوره ۹ نیمسال

۵- گزینش دانشجو

شرایط ورود به دوره دکتری طراحی شهری عبارتست از:

- ۱) داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی
- ۲) داشتن دانشنامه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) طراحی شهری یا معماری از یکی دانشگاههای داخل یا خارج کشور که حسب مورد به تأیید وزارت علوم رسیده باشد.
- ۳) موفقیت در امتحان یکی از زبانهای خارجی به تعیین شورای تکمیلی دانشکده.
- ۴) قبولی در امتحانات اختصاصی ورود به دوره دکتری
- ۵) داشتن معرفی نامه، مبنی بر صلاحیت تحصیل در دوره دکتری، حداقل از ۲ تن از استادان قبلی داوطلب
- ۶) قبولی در مصاحبه علمی دانشکده

توضیح این که، از میان شرکت کنندگان در آزمون اختصاصی ورودی، که حداقل حد نصاب قبولی را کسب نموده‌اند، معادل ۲ برابر ظرفیت جهت شرکت در مصاحبه علمی دعوت بعمل می‌آید. در این مصاحبه علاوه بر شناخت شخصیت و انگیزه علمی داوطلبین، در مورد موضوع اولیه مورد نظر فرد برای تحقیق دوره دکتری و میزان تسلط وی بر ادبیات تخصصی مورد نیاز بررسی شده و به طور کلی امکان پذیری نظری و عملی آن و امکان پذیری پالایش و انطباق آن با الزامات دوره، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

۶- دوره جبرانی

دوره جبرانی، مرحله ای است که پیش از آغاز دوره دکتری و عمدتاً برای پذیرفته شدگانی که مدرک تحصیلی آنان غیر از کارشناسی ارشد طراحی شهری است پیش بینی می‌شود. هدف از دوره جبرانی همسطح سازی داوطلبین برای شروع دوره دکتری است. بنا بر آیین نامه آموزشی دوره دکتری «اگر دانشجویی، تعدادی از واحدهای درسی لازم را در دوره کارشناسی ارشد نگذارند موظف است، به تشخیص دانشکده، کمبود واحدهای درسی خود را جبران کند. حداکثر تعداد واحدهای جبرانی ۱۲ واحد و حداقل نمره آن بدون احتساب در میانگین کل دانشجو در هر درس طبق آیین‌نامه خواهد بود. به ازاء هر ۸ واحد جبرانی یک نیمسال تحصیلی به مدت مجاز مرحله آموزشی افزوده میشود» عناوین دروس جبرانی مطابق جدول پیوست شماره ۱ می‌باشد.

ارائه واحدهای این دوره حتی امکان به صورت معرفی دانشجویان به مراکز ارائه دهنده دروس مزبور بوده و کلاس‌های مستقل ویژه ای توسط شورای تحصیلات تکمیلی برای آن تشکیل نخواهد شد.

۷- دوره اصلی

دوره اصلی، اولین بخش دوره دکتری است که بصورت آموزشی و عمدتاً در قالب کلاس‌های نظری ارائه می‌گردد. هدف از این دوره، آشنا نمودن دانشجویان با گفتمان طراحی شهری در سطح پیشرفته و روزآمد آن می‌باشد. این دوره دانشجویان را با نظریه‌های جدید طراحی شهری و مسائل مبرم عملی شهرها آشنا نموده، وی را قادر به بازشناسی خلاء (gap) های موجود در حوزه عمومی دانش طراحی شهری کرده و از آن طریق توانائی لازم در انتخاب عنوان رساله‌ای بدیع را فراهم می‌سازد. حداقل طول دوره اصلی یک نیمسال و حداکثر دو نیمسال تحصیلی است و تعداد واحدهای درسی این دوره ۹ واحد می‌باشد. عناوین دروس دوره اصلی مطابق جدول پیوست شماره ۲ می‌باشد. گروه می‌تواند دروس جدیدی را به مجموعه دروس اصلی اضافه نماید.

۸- انتخاب استاد راهنما و معرفی عنوان رساله

ارائه دروس دوره اصلی به صورت کلاس‌های نظری انجام خواهد شد. «کلاس نظری» به کلاس‌هایی اطلاق می‌شود که مطالبی درس عمدتاً توسط استاد در اختیار داوطلبان قرار می‌گیرد. کلاس نظری باید از خصوصیت‌های زیر برخوردار باشد:

۱. شرح آن براساس ساختار محتوایی ارائه شده در این برنامه قبلاً تهیه و به تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده رسیده باشد و
۲. منابع درسی مشخص و در دسترس باشد.

گذراندن موفقیت آمیز دوره اصلی دانشجوی را قادر به انتخاب عنوان رساله و استاد راهنمای متناسب با آن می‌سازد. استاد راهنما به تقاضای دانشجوی و موافقت کتبی استاد و با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده تعیین می‌گردد. استاد راهنما باید حداکثر تا پایان نیمسال اول سال تحصیلی دانشجوی تعیین شود. تا زمانی که استاد راهنما انتخاب نشده است، رئیس دانشکده وظایف استاد راهنما را بر عهده می‌گیرد.

استاد راهنما باید عضو هیات علمی در یکی از مؤسسات بوده، دارای مدرک دکتری و حداقل دارای مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد باشد.

به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده، یک یا دو نفر از اعضای هیات علمی یا از صاحب‌نظران و محققان برجسته به عنوان استاد مشاور تعیین می‌شود. استادان مشاور باید دارای مدرک دکتری یا حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با سابقه ۳ سال تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد باشند. برای صاحب‌نظران و محققانی که عضو هیات علمی نیستند داشتن مدرک دکتری الزامی است.

۹- دوره تخصصی و تهیه طرح پژوهشی

به دنبال خاتمه دوره اصلی و انتخاب عنوان رساله، دانشجو وارد دوره ویژه می‌گردد. هدف از دوره ویژه، ایجاد زمینه لازم جهت تعمیق فهم و مهارت‌های تخصصی دانشجو در حوزه ویژه‌ای از دانش طراحی شهری است که وی برای رساله‌اش برگزیده است. این زمینه از دو طریق یعنی:

(۱) به وسیله انجام فعالیت آموزشی و در قالب گذراندن دروس تخصصی و

(۲) از طریق فعالیت پژوهشی و در قالب تدوین یک طرح پژوهشی دکتری صورت می‌پذیرد. این دورشته فعالیت به موازات یکدیگر و به شکل مکمل و همزمان صورت می‌پذیرند که در آن دروس تخصصی به عنوان وسیله در خدمت تدوین طرح پژوهشی قرار می‌گیرد. دوره تخصصی در قالب حداقل ۱ نیمسال و حداکثر ۲ نیمسال تحقق می‌یابد و محصولات آن عبارتند از:

الف) گذراندن ۹ واحد دروس ویژه که عمدتاً در قالب کلاس‌های مباحثه ای ارائه می‌گردند. «کلاس مباحثه‌ای» به کلاس‌هایی اطلاق می‌شود که جهت تعمق دانش دانشجویان تعیین، و مسیر مطالعه و منابع با هدایت استادراهنما و با مشارکت حداقل یک داوطلب تشکیل و به صورت بحث و گفتگو میان استاد و دانشجو به انجام می‌رسد. زمینه‌ها و نمونه‌هایی از عناوین دروس ویژه در پیوست شماره ۳ ارائه گردیده است.

ب) تهیه یک طرح پژوهشی (*Research proposal*) که به عنوان چارچوب نظری و تحلیلی راهنما در تدوین رساله مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

۱۰- امتحان جامع و ارزیابی طرح پژوهشی

۱۰-۱ امتحان جامع

دانشجویی که دروس دوره ویژه را با موفقیت گذرانده باشد باید در یک امتحان جامع که بصورت کتبی و شفاهی برگزار می‌شود شرکت کند. این امتحان زیر نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده توسط هیأتی مرکب از ۵ نفر به شرح زیر برگزار می‌شود:

❖ استاد راهنما

❖ ۴ نفر عضو هیات علمی دارای حداقل مرتبه استادیاری یا استادیار پژوهشی با ۲ سال سابقه تدریس یا تحقیق در دوره کارشناسی ارشد به تعیین شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده.

میانگین کل نمرات امتحان جامع، نباید از ۱۵ کمتر باشد، دانشجو یانی که میانگین کل نمره امتحان جامع آنها از ۱۵ کمتر باشد، تنها یک بار دیگر می‌توانند در امتحان جامع شرکت کنند.

پیش از شرکت در امتحان جامع، دانشجو لازم است کلیه مقالات دوره آموزشی خود را تسلیم نموده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قابلیت انتشار حداقل ۲ مقاله از مجموعه مقالات مزبور را در نشریات علمی معتبر تایید نماید.

۱۰-۲ ارزیابی طرح پژوهشی

دانشجویی که به موازت دروس ویژه، طرح پژوهشی رساله دکتری خود را تدوین نموده باشد لازم است مفاد آن را در قالب یک سمینار ارائه و در معرض ارزیابی هیئتی که همان ترکیب داوران امتحان جامع را دارند قرار دهد. دانشجو باید ثابت نماید که رساله انتخابی اش علاوه بر بداعت و اهمیت، از جمیع مهارت (فکری، اطلاعاتی، فنی، بودجه) امکان پذیر بوده و در محدوده زمانی پیش بینی شده تحقق خواهد پذیرفت.

۱۱- تدوین رساله دکتری

پس از ابلاغ نتیجه مثبت امتحان جامع و ارزیابی طرح پژوهشی پیشنهادی به دانشجو، مرحله تدوین رساله دکتری رسماً آغاز می‌گردد. طول دوره تدوین رساله دکتری حداقل ۵ نیمسال و حداکثر ۶ نیمسال پیش بینی شده است و معادل ۲۰ واحد درسی محاسبه می‌گردد.

تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجو در مرحله پژوهشی و تدوین رساله باید با هدایت و نظارت استاد راهنما صورت گیرد. دانشجو موظف است در هر زمانی که استاد راهنما تعیین کند نتیجه تحقیقات خود را به وی گزارش نماید.

۱۲- داوری رساله

دفاع از رساله پس از تدوین آن توسط دانشجو و تأیید کیفیت علمی و صحت مطالب آن از طرف استاد راهنما و اظهار نظر کتبی حداقل یک نفر دیگر از هیات داوران، مبنی بر قابل دفاع بودن رساله، در حضور هیات داوران صورت می‌گیرد.

تائید استاد راهنما و اساتید مشاور باید در نخستین صفحات رساله درج شود.
ترکیب هیات داوران به شرح زیر است:

- ۱) استاد راهنما به عنوان رئیس هیات داوران
- ۲) استاد یا اساتید مشاور
- ۳) ۴ نفر از اعضای هیات علمی در رشته مربوط یا درجه حداقل استادیاری یا استادیار پژوهشی و سه سال سابقه تدریس و تحقیق در دوره کارشناسی ارشد، به انتخاب شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده که باید حداقل یک نفر از آنها دانشیار و دو نفر از مؤسسات دیگر باشند.
- ۴) نماینده ای از شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه به عنوان ناظر و بدون حق رای

جلسه دفاعیه با ریاست استاد راهنما و حضور حداقل سه تن دیگر از اعضای هیات داوران، رسمیت می یابد، دانشجو موظف است در این جلسه گزارشی از کار تحقیقاتی و رساله خود را ارائه نموده و از آن دفاع کند.

هیات داوران، در پایان جلسه دفاعیه، پس از شور و بررسی در خصوص اصالت و صحت رساله، امتیاز آنرا به شرح زیر مشخص می نماید:

الف) قبول	ب) مردود
۱- با درجه عالی	
۲- با درجه بسیار خوب	
۳- با درجه خوب	
۴- با درجه قابل قبول	

ملاک تصمیم گیری در خصوص رد یا قبول رساله، رای موافق حداقل چهار تن از اعضای هیات داوران است و برای درجه بندی مراتب قبولی، رای موافق حداقل سه تن از اعضای ضروری است.

تبصره ۱: در صورتیکه تعداد آراء موافق و مخالف برای تصمیم گیری برابر باشد رای رئیس هیات نافذ است.

تبصره ۲: چنانچه هیات داوران رساله را از جهاتی ناقص تشخیص دهد، موارد نقص را در رای خود ذکر نموده و از دانشجو می خواهد در مدتی که از حداکثر مجاز دوران تحصیل وی تجاوز نکند، رساله خود را کامل و مجدداً از آن دفاع نماید.

۱۳- سایر مقررات

دانشجو، در مرحله آموزشی (دوره اصلی و دوره ویژه) موظف است در هر نیمسال تحصیلی بین ۶ تا ۱۰ واحد درسی از دروس مرحله آموزشی را انتخاب و ثبت نام کند، مگر آنکه کمتر از ۶ واحد درسی باقیمانده داشته باشد .

طول مدت مجاز مرحله آموزشی (مجموعه دوره اصلی و دوره ویژه) ۳ تا ۵ نیمسال تحصیلی است، چنانچه دانشجو نتواند در این مدت، مرحله آموزشی را به پایان برساند از ادامه تحصیل محروم می‌شود.

حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ است . در صورتیکه نمره دانشجو در یک درس کمتر از ۱۴ باشد ، باید آنرا تکرار کند، در هر حال میانگین کل دانشجو در دوره دکتری نباید از ۱۵ کمتر باشد.
تبصره : چنانچه میانگین کل نمره‌های دانشجو در مدت مجاز تحصیل ، در مرحله آموزشی به ۱۵ نرسد از ادامه تحصیل محروم میشود.

حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری ۹ نیمسال است. چنانچه دانشجو در این مدت نتواند رساله خود را تکمیل و از آن دفاع نماید، از ادامه تحصیل در آن رشته محروم می‌شود.

تبصره : شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه می‌تواند در موارد استثنائی به پیشنهاد استاد راهنما و تأیید دانشکده ، حداکثر تا ۳ نیمسال تحصیلی به مدت مجاز تحصیل دانشجو اضافه نماید.

دانشجوی دوره دکتری باید بطور تمام وقت به تحصیل بپردازد تا بتواند از مزایای دانشجویی دوره دکتری برخوردار شود. آئین نامه‌های اجرایی لازم در این زمینه توسط مراجع ذیربط مبنای عمل خواهد بود.

عدم ثبت نام یا ثبت رساله در زمان مقرر ، به منزله انصراف دانشجو از تحصیل تلقی میشود . در موارد استثنایی که دانشجو عذر موجه داشته باشد میتواند، با موافقت دانشکده و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل ، حداکثر تا دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

به دانشجویانی که معدل کل امتحان جامع آنها ۱۵ و بالاتر باشد ، اعم از آنکه برای مرحله تدوین رساله ثبت نام کنند یا از ادامه تحصیل منصرف شوند، بنا به درخواست آنان تأییدیه‌ای مبنی بر گذراندن مرحله آموزشی دوره دکتری ، از سوی دانشگاه داده می‌شود.

نحوه پذیرش و ادامه تحصیل دانشجویان ایرانی متقاضی انتقال از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی یا پژوهشی خارج از کشور، به این دوره دکتری مطابق آئین نامه‌ای است که به تصویب شورای عالی برنامه ریزی رسیده و به واحدهای مجری ابلاغ شده یا می‌شود.

تهیه‌کنندگان و مجریان برنامه

استاد	دکتر علی غفاری
دانشیار	دکتر کامران ذکاوت
دانشیار	دکتر جهانشاه پاکزاد
دانشیار	دکتر کورش گلکار
استادیار	مهندس عباس شعیبه

فصل دوم

عناوین دروس

پیوست شماره ۱: دروس جبرانی

دوره دکتری طراحی شهری

ملاحظات	ساعات			تعداد واحد	عنوان درس
	عملی	نظری	جمع		
	۳۴	۳۴	۶۸	۳	روش تحقیق پیشرفته در طراحی شهری*
	—	۵۱	۵۱	۳	شناخت شناسی*
	—	۳۴	۳۴	۲	درس تخصصی دوره کارشناسی ارشد تئوری طراحی شهری
	—	۳۴	۳۴	۲	درس تخصصی دوره کارشناسی ارشد تکنیک طراحی شهری
	۱۰۲	—	۱۰۲	۲	درس تخصصی دوره کارشناسی ارشد کارگاه طراحی شهری
				۱۲	

توضیح: دانشجویان لازم است تمامی دروسی را که با علامت* مشخص شده‌اند اخذ نمایند. همچنین دانشجویان رشته معماری و سایر رشته‌های مورد مذکور بنا به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده برحسب مورد بقیه دروس می‌بایست اخذ گردد. ضمناً گروه حسب مورد پذیرش و توانایی‌های دانشجویان می‌تواند دروس جدیدی به مجموعه فوق بیافزاید.

پیوست شماره ۲: دروس اصلی

دوره دکتری طراحی شهری

ملاحظات	ساعات			تعداد واحد	عنوان درس
	عملی	نظری	جمع		
		۵۱	۵۱	۳	نظریه‌های جدید طراحی شهری
	۳۴	۳۴	۶۸	۳	طراحی شهری و فرهنگ ایرانی - اسلامی
	۳۴	۳۴	۶۸	۳	بررسی مسائل طراحی شهری در ایران
				۹	جمع واحد

توضیح: دانشجوی لازم است از فهرست دروس اصلی حداقل ۹ واحد اخذ نماید. بدیهی است گروه می‌تواند حسب مورد دروس جدیدی را به مجموعه فوق اضافه نماید.

پیوست شماره ۳ دروس ویژه: زمینه‌ها و نمونه‌هایی از عناوین دروس

دوره دکتری طراحی شهری

ردیف	زمینه دروس	نمونه‌هایی از عناوین دروس	تعداد واحد
۱	نظریه‌ها و تاریخ طراحی شهری	تاریخ رشته و حرفه طراحی شهری	۳
		تاریخ فرم شهر	۳
		مباحث حفاظت تاریخی و تجدید حیات شهری	۳
		رویکردهای فلسفی در طراحی شهری	۳
		طراحی شهری و تغییرات فرهنگی	۳
		چالش‌های طراحی شهری در جوامع در حال توسعه	۳
		نظریه‌های ریخت‌شناسی شهری	۳
		مطالعات منظر شهری	۳
		ارزیابی آثار بصری توسعه شهری	۳
		مباحث نظری «محیط‌های پاسخده»	۳
		نظریه‌های برنامه‌ریزی و طراحی مسکن	۳
بنیان‌های زیباشناختی طراحی شهری	۳		
۲	طراحی شهری و علوم انسانی	کاربرد علوم رفتاری در طراحی شهری	۳
		مطالعات ادراکی فرم شهر	۳
		مباحث اقتصادی طراحی شهری	۳
		چهارچوب‌های حقوقی - اداری طراحی شهری	۳
		نظام‌های هدایت و کنترل توسعه شهری	۳
۳	طراحی شهری و محیط زیست	مشارکت همگانی در طراحی شهری	۳
		طراحی شهری پایدار	۳
		طراحی اقلیمی محیط‌های شهری	۳
		فرم شهر و فرایندهای طبیعی	۳
۴	طراحی شهری و تکنولوژی	ارزیابی آثار زیست محیطی توسعه‌های شهری	۳
		مباحث برنامه‌ریزی و تکنولوژی حمل و نقل در طراحی شهری	۳
		طراحی شهری و تکنولوژی زیرساخت‌های شهری	۳
		تکنولوژی ساختمانی و فرم شهر	۳
۵	آموزش طراحی شهری	نظام‌های پشتیبان تصمیمات طراحی شهری (Urban Design Decision Support Systems)	۳
		شیوه‌ها و مکاتب طراحی شهری	۳
		فرایند طراحی شهری	۳
		مطالعات موردی طراحی شهری	۳
		برنامه‌ریزی تحقیقات طراحی شهری	۳

توضیح: دانشجویان لازم است از دروس ویژه حداکثر ۹ واحد اخذ نمایند.

فصل سوم
شناسنامه و سرفصل دروس

عنوان درس: نظریه‌های جدید طراحی شهری	دوره: دکترای طراحی شهری
تعداد واحد: ۳ واحد	نوع واحد: نظری

۱- اهداف درس:

- ۱-۱ آشنا نمودن دانشجویان با معرفی چارچوب محتوایی دوره دکتری طراحی شهری از طریق معرفی گفتمان طراحی شهری در سطح تحقیقات پیشرفته نظری.
- ۱-۲ اعتلای دانش نظری دانشجویان در خصوص تئوری‌های جدید طراحی شهری (توضیح اینکه منظور از "تئوری‌های جدید" در حال حاضر تئوری‌های مابعد جنیش مدرنیزم و به ویژه تئوری‌های سه دهه آخر قرن بیستم و دهه اول قرن بیست و یکم می‌باشد)
- ۱-۳ تقویت تفکر انتقادی و ارزیابانه در باب تئوری‌های طراحی شهری
- ۱-۴ ارتقاء توان دانشجویان جهت گزینش و یا خلق چارچوب‌های نظری متناسب با موضوعات تحقیقی از جمله در رابطه با موضوع رساله وی

۲- ساختار محتوایی درس (رئوس مطالبی که در این درس ارائه خواهند شد؟)

- ۲-۱ « سرشت، سودمندی و گونه‌شناسی نظریه طراحی شهری
- ۲-۲ « تحولات معرفت‌شناختی و نقش آن در شکل‌گیری نظریه‌های جدید طراحی شهری (تحول چارچوبی از رویکرد فرد کاهشی به رویکرد کل گرایانه، از فضا تا مکان)
- ۲-۳ « بعد انسانی محیط و بازتاب نظری آن در طراحی شهری (شهر به مثابه "پدیدار" - فهم کل گرایانه انسان و نیازهای او)
- ۲-۴ « بازتاب تحولات اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی در نظریه طراحی شهری (تحول شکل خانواده و جامعه، مشارکت‌جویی شهروندان، دمکراتیزاسیون فرایندهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، هویت‌های محلی و فرایند جهانی‌سازی، اقتصاد سیاسی و فرم شهر)

- ۲-۵ * بحران زیست محیطی و نظریه طراحی شهری بومسازگار (توسعه پایدار، آلودگی‌های محیطی، مصرف سربوه منابع طبیعی)
- ۲-۶ * بازتاب تحولات تکنولوژیکی در نظریه طراحی شهری (حمل و نقل، انقلاب اطلاعات رسانی و ...)
- ۲-۷ * نظریه طراحی شهری در چارچوب برنامه‌ریزی استراتژیک (تحول چارچوبی برنامه‌ریزی، تفکر استراتژیک، توجه همزمان به برنامه‌ریزی، طراحی، اجرا و مدیریت شهری، تحول چارچوبی از فرآورده به فرآیند)

- ۳- جمع‌بندی (دانشجو در پایان کلاس توانایی چه کارهای جدید را بدست خواهد آورد؟)
 - ۳-۱- با گذراندن این درس، دانش نظری دانشجو روزآمد خواهد گردید.
 - ۳-۲- دانشجو توانایی طبقه‌بندی و نقد نظریه‌های جدید طراحی را بدست خواهد آورد.
 - ۳-۳- دانشجو آمادگی اولیه را جهت انتخاب چارچوب نظری متناسب با موضوعات پژوهشی فرا خواهد گرفت.

۴- منابع وابسته (نمونه‌هایی از منابعی که مستقیماً از حوزه دانش برنامه‌ریزی طراحی محیط مورد استفاده فرار خواهد گرفت)

- ♦ Seamon, D. (ed) (1993), Dwelling, Seeing, and Designing: Toward a Phenomenological Ecology, New York: State University of New York Press.
- ♦ Crowe, N. (1992) Nature and the Idea of A Man-made World: An Investigation in to the Evolutionary Roots of Form and Order in the Built Environment, Cambridge, Mass: the MIT Press.
- ♦ Norberg-Schulz, C. (1980), Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture, London: Academy Editions.
- ♦ Bentley, I. (1999) Urban Transformations, London: Routledge.
- ♦ Urban Task Force (1999), Towards an Urban Renaissance, London, DETR.
- ♦ Frey, H. (1999), Designing the City: Towards a More Sustainable Urban Form, London: E & FN SPON.
- ♦ Williams, K. et al. (eds) (2000), Achieving Sustainable Urban Form, London, E & FN SPON.
- ♦ Whitman, p. and G. Holden (eds) (1994), Architectural and Urban Design Theory For the 90s, Birsbane: QUT Press.
- ♦ Lang, J. (1987), Creating Architectural Theory: The Role of the Behavioral Sciences in Environmental Design, New York: Van nostrand Reinhold Co.
- ♦ Rapoport, A. (1977), Human Aspects of Form: Towards a Man-Environment Approach to Urban Form and Design, Oxford: Pergamon Press.
- ♦ Hayword, R. and S. McGlynn (eds) (1993), Making Better Places-Urban Design Now, Oxfort: Jonint Centre for Urban Design.
- ♦ Barnett, J. (1995), The Fractured Metropolis: New York: Icon Editions.
- ♦ Lawson, B. (1990), How Designers Think: the Design Process Demystified, 2nd. Edition, London: Butterworth Architeiture.

- ♦ Faludi, A. (1986). Critical Rationalism and Planning Methodology, London: Pion Limited.
- ♦ Lozano, E (1990), Community Design and the Culture of Cities, Cambridge University Press.
- ♦ Faludi, A. (1973), Planning theory, Oxford: Peryamon Press.
- ♦ Lynch, K. (1981), A Theory of Good City Form, Cambridge, Massachusetts: the MIT Press.
- ♦ Rossi, A (1982), the Architecture of the City ...
- ♦ Gottdiener, M. and A. P. Lagopoulos (eds) (1986), the City and the Sign: An Introduction to Urban Semiotics, New York: Columbia University Press.
- ♦ Crow, D. (ed) (1990), Philosophical Streets: New Approaches to Urbanism, Washington, D. C: Maisonneuve Press,
- ♦ Kelbaugh, D. (ed) (1989), the Pedestrian Pocket Book: A New Suburban Design Strategy, Princeton Architectural Press.
- ♦ Katz, P. (ed) (1994), The New Urbanism, New York: McGraw-Hill Inc.
- ♦ Dyson, R. G. (ed) (1990) Strategic Planning: Models and Analytical Techniques, Chichester, John Wiley and Sons.
- ♦ Rea, P. and H. Kerzner, (1997), Strategic Planning-A Practical Guide, New York: Van Nostrand Reinhold.
- ♦ Ryn, S. and P. Calthorpe (1986), Sustainable Communities, San Francisco: Sierra Club Books.
- ♦ Ellin, N. (1996), Postmodern Urbanism, Oxford: Blackwell.
- ♦ Moughtin, C. (1996), Urban Design: Green Dimensions, Oxford: Butterworth Architecture.
- ♦ Golany, G. (1995), Ethics and Urban Design, New York: John Wiley & Sons.
- ♦ Haughton, G. and C. Hunter (1994), Sustainable Cities, ...
- ♦ Alexander, C. (1964), Notes on the Synthesis of Form: Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- ♦ Papanek, V. (1995), The Green Imperative: Ecology, and Ethics in Design and Architecture, Sinyapore: Thames and Hudson.
- ♦ Tuan, Y. (1977), Space and place: The Perspective of Experience, London: Edward Arnold Publishers Ltd.
- ♦ Relph, E. (1976), Place and Placeless ness, London: Pion Limited.

۵- منابع پیوسته (نمونه‌هایی از منابعی که از دیگر حوزه‌های معرفتی پیوسته با حوزه اصلی بحث، مورد استفاده قرار خواهند گرفت. نظیر اقتصاد، حقوق، فلسفه، ادبیات، روانشناسی، جامعه‌شناسی، اکولوژی و ...)

- ♦ Kaplan, A (1964), The Conduct of Inquiry.
- ♦ Ihde (1993), Philosophy of Technology.
- ♦ Bird, J., et al. (eds) (1993), Mapping the Futures: Local Cultures and Global Change, London: Routledge.
- ♦ Harvey, D. (1996), Condition of Post-Modernity.
- ♦ Calhoun (ed) (1996) Form Modernism to Post-Modernity: An Anthology.

- ♦ Capra, F. (1982), the turning Point: Science, Society, and the Rising Culture. London: Wildwood House.
- ♦ Kleindorfer, P. et al. (1993), Decision Sciences

عنوان درس: بررسی مسائل طراحی شهری در ایران	دوره: دکترای طراحی شهری
تعداد واحد: ۳ واحد	نوع واحد: نظری و عملی

۱- اهداف درس:

- الف: برقراری ارتباط بین جامعه حرفه‌ای و محیط آموزشی
- ب: تشخیص تنگناهای کاربردی پایگاههای نظری
- ج: تشخیص موضوعات پژوهشی قابل طرح در خصوص عدم انطباق روشها و مبانی با شرایط خاص محیطی و اجتماعی ایران
- د: تشخیص موضوعات پژوهشی در خصوص تهدیدها و مسائل حاد طراحی شهری در مقیاس ملی
- هـ: تشخیص موضوعات پژوهشی در جهت ارتقاء هویت‌های ملی و محلی
- و: تشخیص موضوعات پژوهشی در جهت تدوین قوانین ملی بستر ساز و تضمین کننده موفقیت و تحقق اهداف طراحی شهری و ارتقاء کیفیت محیط

۲- ساختار محتوایی درس

نظام‌های هدایت و کنترل توسعه شهری

- جایگاه قانونی

- دیدگاهها و محتوی بحث

- جایگاه قانونی در ایران

- جایگاه قانونی در سایر کشورها

- سمینار

- جایگاه اسنادی

- دیدگاهها و محتوی بحث

- ابهامات جایگاه طراحی شهری در سلسله مراتب طرحهای شهرسازی

- ابهامات در محتوای رویه‌ای تهیه طرحها

- ابهامات در محتوای اسنادی

- سمینار

- جایگاه تشکیلاتی

- دیدگاهها و محتوی بحث

- ملزومات کنترل کیفیت محیط

- سمینار

- جایگاه مشارکت مردمی
- دیدگاهها و محتوی بحث
- جایگاه شوراهای منتخب در تصمیم گیری
- اهمیت و شیوه‌های حضور مردم در تصمیم گیری
- سمینار

۳- جمع‌بندی (دانشجو در پایان کلاس توانایی چه کارهای جدید را بدست خواهد آورد؟)

ارائه سمینار مسائل طراحی شهری در ایران از طرف هر یک از دانشجویان

۴- منابع (نمونه‌هایی از منابعی که مستقیماً از حوزه دانش برنامه‌ریزی و طراحی محیط مورد استفاده قرار خواهند گرفت)

1. Ali Madanipour, 1996, "Design of /urban Space", John Wiley & Sons Ltd
2. John Punter, Matthew Carmona, 1997, "The Design Dimension of Planning"
3. Harvard Institute for International Development, 1987, "Tehran's Built Form"

عنوان درس: طراحی شهری و فرهنگ ایرانی - اسلامی	دوره: دکترای طراحی شهری
تعداد واحد: ۳ واحد	نوع واحد: نظری دکلمی

اهداف:

- آشنایی با سیر اندیشه فلسفه، حکمت در تمدن اسلامی
- آشنایی با ابعاد، جهان‌بینی فرهنگ و رابطه آن با الگوهای زندگی و محیط زیست جوامع شهری
- آشنایی با جهان‌بینی اسلامی و الگوهای شهرسازی متأثر از دین و مذاهب اسلامی
- جست و جوی الگوی شهرسازی کهن به منظور کاربردی در شهرسازی جدید.

محتوا:

- تعریف جهان‌بینی عرفانی، فلسفه، حکمت
- تعریف فرهنگ و ابعاد و عناصر تشکیل‌دهنده و عوامل شهر
- رابطه فرهنگ و نحوه زیست و الگوهای رفتاری اجتماعی و فردی
- فلسفه و عرفان اسلامی
- فرهنگ و جهان‌بینی اسلامی و نگرش توحیدی به نظام آفرینش و دیدگاه‌های الهی در مورد برخورد با محیط
- بایرداری فرهنگی - اجتماعی و طراحی شهری
- بررسی شهرهای ایرانی اسلامی و تبیین اصول ساخت و سازمان فضایی، اجتماعی و فرهنگی یا نگرش سیستمی و کل‌نگر

نحوه تدریس: این درس توسط مدرسین مختلف و با هماهنگی استاد اصلی تدریس خواهد شد.

تحقیقات دانشجویان: هر دانشجوی دکترا موظف به تحقیق و ارائه گزارش و مقاله حداقل در یکی از موارد درسی خواهد بود که به صورت سمینار در کلاس‌ها و در انتها به صورت یک مقاله ارائه خواهد نمود.

منابع مطالعاتی:

۱. جاودان خرد. مجموعه مقالات دکتر سید حسین نصر، سروش، تهران، ۱۳۸۲
۲. معرفت و امر قدسی، دکتر سید حسین نصر، ۱۳۸۰
۳. تاریخ فلسفه اسلامی، دکتر سید حسین نصر و دکتر امیر رستمی، ۱۳۸۳
۴. سنت عقلانی اسلامی در ایران، دکتر سید حسین نصر و دکتر امیر رستمی، تهران، ۱۳۸۳
۵. تفکر فازی، پارت کاملو، مترجمان علی غفاری، عادل مقصودپور و دیگران، تهران، انتشارات دانشگاه خواجه نصیر، ۱۳۸۴
۶. جستجو در تصوف ایران، عبدالحسین ذرین کوب، چاپ ششم، ۱۳۷۹
۷. کارنامه اسلام، عبدالحسینی ذرین کوب،
۸. تاریخ جهان اسلام، پائولو کوئثو، مترجم دکتر سعید تیزم قلم زنوزی، تهران، ۱۳۸۴
۹. زواره اسطوره کویر، علی غفاری، تهران ۱۳۷۴
۱۰. معماری اسلامی ایران در دوره سلجوقی، دکتر غلامعلی حاتم، ۱۳۷۹

11. Grundlagen und Gestaltprinzipien der traditionellen Städte Zentral Iran.
Ali Ghaffari, 1990

